

Η ΚΩΜΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ

Η μεταφορά της Βουλής. Η ιστορία της... μακαρίτισσας. Τα πρώτα μαθήματα του κοινοβουλευτισμού. Η αιωνία καθαρέρυσα. Τρία ύμνοι. Το ελεύθερο 97. Όταν έ... πράττων πράττη! Ο Κόντες και ο μύθος του, κτλ.

Ένα γεγονός κοντεύει να μείνει άταραχίτητο και ασχολίαστο: Ο τι ή παλαιά Βουλή άδειάζει, ότι μεταφέρθη στα Άνωτορα. Ένας άνθρωπος του λαού, όστωδύ, περνώντας προχθές έβαλε το έπιγραφιμά του σ' αυτή τή μετακόμιση:

— Καταλαβάνεις, ρέ Μιχάλη, γέμισε από λόγια, δέ χωρούσε πιά... Και πήγανε σέ μεγαλειότητα.

Και τώρα; Τώρα ή παλιά Βουλή θα γίνη μουσειό. Άλλά τά παλιόματα, οι τόχοι, τά παλιόνα, τά θεώρετα, οι διάφορα, θα διατηρούν — δτι μουσειό κ' άν γίνη — τήν πολιτικήν ιστορία τρωάν τετάρτων αιώνων. Ο τι μουσειό και να γίνη, άδύνατον να σβήση με τά νέα ένδιαφέροντα, που θα περιλάβη, αυτήν τήν ιστορία. Έκει μέσα, έδιδάχθη ή ελληνική Σοφία και να υποβάλη τις άναρχικές όρέξεις της σέ κάποιους κανόνες και κάποια σέχνηση. Έκει μέσα, κάτω από τήν αυστηρή πειθαρχία του άγγλοκαθήμενου Τριουκίτη, από τράβηξη, σχεδόν διά της βίας, τώ έλληνικό κράτος από τή θεωρητικότητα, σέ κάποια περίοδο πολιτισμού, έπλησαν οι Έλληνες τά πρώτα μαθήματα κοινοβουλευτικού τάκτ: Έμαθαν να μιλούν. Άκόμα έχουν στα μάτια τους, τά έπιζώντα λείψανα της έσοχής έκείνης, τήν αυστηρή μογγολική φάτσα του, με τά μεγάλα κολλάρια μέχους αίματων, με τά γατομούστακα που τούπνιφαν ένάντιον στα παλαιά, σαρκώδη χείλη, που κανείς ποτέ δέν τά είχε ίδθι να γελούν.

Άκόμα θυμούνται τώ βαρύ του βρος και τήν άκαμτη καθαρέρυσα, που παστός της μαθήτης έμεινον έως έσχάτων ο κ. Ν. Λεβίδης, μέχρι και της... δασκής άνδρια: «Είγνομονώ τή Βουλή, έπ τή ύπότη τούτη τιμή, ής ήξίωσέ με!..» Έκει μέσα άντήχησαν τά πρώτα κηρύγματα πολιτικής σοβαρότητας, άνεπαρτίας άπάντη της Αθήης και συγκροτήσεως έντιμου κράτους. Έκει τώ χαρισμένο άγγελισμά, ότι ή Έλλάς άποτοΐσθε στόλο από τρία ποσοστά. Έκει τώ ύψηλό σπτό «Η Έλλάς προόρίζεται να ζήση και θα ζήση... Έκει όμως και ή φοβερή άγγελία της πρώτης μας κρατικής προχρησίσεως, για τήν άποία ο άσημνος Σουνης έγραφε τώ περιορίμω τετράστιχο:

«Έν μη νικί και μόνη
Άντιστάσεως μη όψως
Έορξε τή κανονία
Ο Χαρίλαος Μπουδούκισ».

Άλλά ποός δέ θυμάται και τόν αντίκώ του, που στέκει σίμωρα μοκαρωμένος στο προσωπίω της παλιής Βουλής — άλήθεια, π' θά γίνον τώρα οι δώ αυτοί άνδρούαντες; Θά μείνον έκει άτ' έξω, ξεκαρφωτοι, να κιντίζονταν σάν τά κοκώρια και να δεικνύζον τήν άρχαία διάσταση; — τώ Δηλιγιάνη; Ποός δέν θυμάται τώ λυγρό άνάστημά του, τώ ψηλό του στικτό καπέλω, τή ισσοκά ρενδιγρότα του, σφιγκτή-σφιγκτή τή μύση και τώ αιώνω τριαντάφυλλο στη μπουπιόρα του, τις περιφωμεις φαρδύτες του, ό τι άπέτελες, τέλος πάντων, έπ έτη πολλά τώ άνεξάντητο ύλικό του γελοιογραφικού κονδύλιού τού Θέμιου Άντίωνου; Έκει μέσα, στην παλιά Βουλή, άνεπατήθη ή δοματική κωμωδία της άντιθέσεώς του με τόν Τριουκίτη, που σπυλιέτο σ' αυτή τήν έκκλητική δήλωσι τού Δηλιγιάνη:

— Τώ πρόγραμμα ήμών; Τώ πρόγραμμα ήμών συνίσταται εις τήν άσχησι του προγράμματος ήμών!

Άίο ήμών, τώ ένα με ήρα και τώ άλλο με ψύλον. Και αυτό ήταν όλο; Νά γαλήη δτι έφτιανε ο Τριουκίτης. Έκει μέσα ήροσθη τώ άγγελισμά τού πολέμου τού έννενηταεταύ. της φοβερής ήτης και της άσχησι πώ καταταρκτηκής διαουλογίας της από τόν Δηλιγιάνη, ό οποίος έβλεπε τόν προτάκτοντον αυτό γαλιματία:

— Όταν ή πράττων πράττη τώ πρατόμενον κατ' άνάγκην, ή εϋθύνη τού πρατόμενου δέν βαρύνει τόν πράττοντα, διότι τώ πρατόμενον έπράχθη κατ' άνάγκην!

Έκει μέσα ήγόρευε, έπ δεκαέξ ώρες, για να πείση τήν πλειοψηφία, ότι δέν έφταγε, καθόλου για τόν πόλεμο που αυτός ήθέλησε και υπέγραψε! Όταν, κάποια στιγμή, ο Θεούσης τόν πλήρωσε, σέ μη διακαχή, πίσω από τώ προεδρείω, για να τού πη:

— Δέν νομίζετε, κύριε πρόεδρε, ότι είνε περιττόν ν' άγορεύετε έπ ένός γεγονότος, διά τώ όποιον εϋθύνημεθα πάντες;

Κι' ο Θεούσης τώ έλεγε από λεπτότητα, γιατί δέν είχε κανένα πραγματική εϋθύνη — ο Δηλιγιάνης πολχε κώμει τόν πόλεμο και ήταν υπεύθυνος γι' αυτόν, τού άπλητους με στόμα γεμάτο:

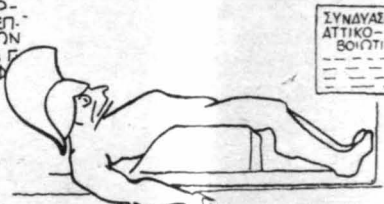
— Πάντες, πάντες, πάντες, φάτατε, πλην ήμών!

Έκει μέσα ελχεν έπ χρόνια διαρκείη ή φοβερή λογομάχη μεταξύ αυτού και τού Τριουκίτη. Η άνθρώπος όμως είχε άρχισει έξω από τή Βουλή κ' έξω από τήν πολιτική, όσως μω διηγήθηκε κάποτε ο άσημνος Καλαποδιστής: Ο Δηλιγιάνης, μάλιστα ελχε γυρίσει από τώ Παρσία, όπου ήταν πρεσβευτής της Έλλάδος, έπρόκειτο να πάρη τήν αδελφή τού Τριουκίτη, τή Σοφία. Έπήγγανε τακτικά στό σπίτι τού Τριουκίτη. Και τώ άρεσε να κίβηται σέ μη θεωτασίανη, κοινατή πολυθρόνα. Ένα θράδι, που μιλούσε μόνος με τή Σοφία, άρχισε να παρσωνάται και στο τέλος ή πολυθρόνα ήθελε άνάποδα και σπυριότητα κάτω. Από κείνη τή στιγμή δέ μωροόσσε να γίνη πάλι λόγος για τώ γάμο. Η Σοφία ήταν άδύνατον να τόν κίση στο σοβάρι.

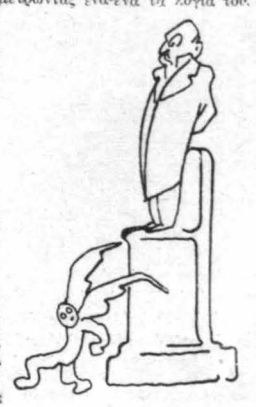
Ηρθε γυροτότης. Και ή γυροτότης έγινε διάτασις και μάχη άμειλητη στην παλαιή. Στά προπάλια της παλιής αυτής Βουλής τέλος έπείσε ο Δηλιγιάνης, κάτω από τώ μαχαίρι δολοφονών, ύπερασπίων τήν έπισημότητα τού κράτους, άπάντη της χαρτοπατατικής κραυγής που άφύλαξε στας Άθήνας. Κι' από μέσα από τήν αδύνατη της Βουλής αυτής τόν έκηδέσαν, άφου παρήλασε έμπρός από τώ φέρετρό του διάκλιση ή Έλλάς.

Και ποός δέ θυμάται βστορα τήν περίοδο που άπρωλοΐθητε, με τήν άπόλυτη κυριαρχία τού Κεραιαίου πολιτικού, τού κόντε - Θεούση; Ποός δέν θυμάται τήν άμειλητη χωρίστρα, τήν έκφραστικό μύθο — ο Άννινος τόν ελχε γελοιογραφίσει, άπάντι από πεντακόσους φράξ — τώ ύψηλό άνάστημα και τήν κομψότητα τού δανδή; Άνέβαινε στο δήμα, πάντοτε γαντοφορμένος. Έβγαζε τά γάντια του, άργά-άργά — διάκλιση ίσοτελεστία, που ή Βουλή παρσωνάσθησε με άκρα σιωπή — και μιλούσε, με τή βαρεία φωνή του, μετρούοντας ένα-ένα τά λόγια του. Τί άκνωβολία άπογορευτικός! Έφθασε νά πη μη νίχτα, δι κωδωνά τυχαιώς και μοκαρίως. Και μη άλλη νίχτα, ότι τά μικρά κρέτη δέν είνε διόσιμα — τώ άντίθετο από τώ τρωματικό ε'Η Έλλάς προόφίση, να ζήση και θα ζήση! Οι περιφωμεις ε'έτανας με τόν Γούνηση, τώ Ρέπουλη και τόν Πρωτοπαπαδόση, τόν πολιομοσάν λυσασμένα και έτοιμάσαν, χωρίς να τώ καταλαβάνουν, τήν επανάστασι τού 1909. Μιά νίχτα μη ρουκέτα έξαγροκωμής διαδύσεως τρωπέσσε τά τζάμα της Βουλής. Μιά άλλη νίχτα οι έξαγοματικοί σπου άνδρόσιμος έβγαυαν στο Γουδί. Η μορφή τού Β-νέζελου, με τώ γενικό και τώ γινικόμα, διαγοράρετα στον δολφόντα. Σέ λίνω ή λεπτή, όζειτα φωνή του άντηχει από τώ δήμα, γεμάτη εκπαιστωτατών δογασιά. Ο παλακομαματισμός στέκει δεξιά του, άποσυντεθειμένος και άρσιερό τού μη νέα

ΑΝΔΡ-
ΟΝ ΕΠ-
ΙΦΑΝΟΝ
ΠΑΣΑ
Η ΤΑΦ-
ΟΣ

ΣΟΦΙΑ
ΓΟΥΝΗΣ
ΤΡΙΟΥΚΙΤΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΔΑΥΪΔ ΚΟΤΠΕΡΦΙΛΝΤ ΚΑΙ Ο ΝΤΙΚΕΝΣ

Μία περίφημη κτεβεογραφία. Η περιπετειώδης ζωή του Άγγλου μυθιστοριογράφου Καρόλου Ντίκενς. Πώς έγινε δημοσιόγραφος. Τά ταξείδια του Ντίκενς στην Αμερική. Η τραγωδία των καταδίκων στις υποδειγματικές φυλακές. Ο τυφλός κοφάλαος της Λωζάννης. Τα έργληματα τών «φθνήν» σχολείων. Ο προστάτης τών μαρτυρικών παιδιών, κλπ.

ΙΝΕ μοιραίο ! "Ολα τὰ περίφημα λογοτεχνικά έργα παρουσιάζονται σιγά - σιγά στον κινήματογράφο. Το «Κόδο Βάντις», ο «Δόν Κιχώτης», ο «Αθλιός», και τόσα άλλα πασίγνωστα μυθιστορήματα, σημειώσαν θριαμβευτικές επιτυχίες στην οθόνη. Σήμερον ήρθε ή σειρά και τού «Δαυίδ Κότπερφιλντ», τού αριστοτεχνικώτατου τού Άγγλου συγγραφέως Καρόλου Ντίκενς, τού πύθ όμορφου και τού πύθ δημοφιλέως άπ' όλα τὰ Άγγλικά μυθιστορήματα.

Σ' αυτό τó άθανάτο βιβλίό ο Κάρολος Ντίκενς περιγράφει κατά ένα μεγάλο μέρος τήν ίδια του τή ζωή, προσθέτοντας όμως έδώ και εκεί διάφορα επεισόδια έντελούς φανταστικά.

Ο Δαυίδ Κότπερφιλντ ένε ένα ήσυχό και καλό παιδί, πού άρχίζει τή σκληρή ζωή του ός εργάτης σ' ένα μεγάλο μαγαζί, πού φτιάχνει κρασιά και ποτά. Τό παιδί αυτό κατόπιν, όμως στην έπιμονή και στη θέλησή του, βελτιώνει σιγά - σιγά τή θέση του και με τή βοήθεια μιας καλαραφής θείας του, άρχίζει να σπουδάζη. Γίνεται βοηθός ενός δικηγόρου, κατόπιν στενογράφος σέ μιά έφημερίδα και ύστερα διάσημος συγγραφέας. "Ε, λοιπόν, αυτή ή ιστορία ένε ή άπλή και καθαρή ιστορία τής ζωής τού Καρόλου Ντίκενς, με τήν έξήχ διαφορά : έτι από μικρός δέν άρχισε να δουλεύη σ' ένα μαγαζί, πού ήτιαζε κρασιά και ποτά, αλλά σέ μιά φάμπρικα, πού έφτιαχνε βερνίκια για τὰ παπούτσια. "Επειτα, όταν έγινε δεκαετώχ χρόνον, όπως ό ήρωας τού βιβλίου του, έμαθε στενογραφία.

«—Α ! τί δύσκολες μέρες ! παρουσιούνται ό Δαυίδ Κότπερφιλντ. Άκόμη και στόν ύπνο μου με κινήγούσαν τὰ τεροληφικά τέκεια τής στενογραφίας, στην όποία ή τελείη, τὰ κόμματα, οι τόνοι, άλλάρουν θέσι, και' όπον ένα όρνιθοκάλλισμα σάν παράξενος γράφος σημαίνει ά γ ά π η... Ένε τόσο δύσκολό να μάθη κανείς στενογραφία όσο ένε να μάθη τέσσερες ξένες γλώσσες μαζί».

Κι' όστόσο, ό Κάρολος Ντίκενς, με τήν ακαταμάχητη θέλησή του, κατάφερε να μάθη στενογραφία και να γίνη συντάκτης τού «Μόργαν Κρόνικλ». Έτσι άρχισε τήν εκπληκτική σταδιοδρομία του, πού τού έξασφάλισε τήν άθανασία. Άπ' όλες όμως αυτές τες περιπέτειες, τού ήμεινε στην καρδιά ένας άπείρανος όβος για όλους τούς άτυχους ανθρώπους και ιδιαιτέρως για όλα τὰ άτυχα παιδιά. "Εγινε λοιπόν ό συγγραφέας τής καλωσίτης και' έκανε πολλά ταξείδια για να γνωρίση από κοντά διάφορες χώρες και διάφορους ήσούς.

Στά ταξείδια του τώρα αυτά, ό Κάρολος Ντίκενς δέν έκανε τόν καιρό του να θυμιάξη τὰ μνημεία και τες όμορφες τοποθεσίες, αλλά φρόνιζε πάντα να μελετήη τή ζωή τού λαού τή ζωή τών δυστυχών, και κάθε φορά πού εύρισκε τήν ειλικρεία, έκανε πολλώτερος έπισκέψεις στα όρφανοτροφεία, στα νοσοκομεία και στις... φυλακές.

Τό ίδιο έκανε ό Ντίκενς όταν τό 1842, διάσημος πια και πλούσιος, πήγε στην Αμερική, όπον τόν υποδέχθησαν με μεγάλες τιμές. Κοντά στη Φιλαδέλφεια τότε ύπηρχε μιά περίφημη φυλακή, ή όποία έκείνη

τήν εποχή έθεωρετό ός υπόδειγμα τού είδους της. Ήταν σ' άλληθια ένα αξιοθαύμαστο εμοντέρνο ίδρυμα, καθαρό, εύρύχωρο, εύαερο, με φως και θέρμανοι, όπως ένε και σήμερα όλες ή άμερικανικές φυλακές. Στο ίδρυμα αυτό όστόσο εληρημόετο με τόν πύθ ανώτερο τρόπο τó σύστημα τής αταμνώσεως τών καταδίκων σέ μοναχικά κελιά. Οι κατάδικοι λοιπόν περνούσαν εκεί πέρα ολόκληρα χρόνια, δίχως να μπορούν ν' ανταλλάξουν μιά λέξη με μιά ζωντανή ύπαρξη. Περιττό ν' αναφερη κανείς ότι οι διειθυντάι τής ύπηρεσίας τών φυλακών έπανούσαν κατενθουσιασμένοι αυτή τήν άπάνθρωπη μέθοδο. Ο Κάρολος Ντίκενς έμεινε εκεί πέρα μια ολόκληρη μέρα για να μελετήη τήν όργάνωση τής φυλακής και κατόπιν τήν περιέγραψε στα γράμματα πρós τούς φίλους του, καθώς και σ' ένα περίφημο βιβλίό του, πού έχει τόν τίτλο : «Αμερικανικές Σημειώσεις».

Έπειτα, ό Άγγλος συγγραφέας έπισκέφθη στο Πίττσμποργκ μιά άλλη φυλακή, τού ίδιου συστήματος. «Η άπόλυτη άπαθωσία, τόσο τήν ήμερα όσο και τή νύχτα, καθώς και' έκείνη ή καταθλιπτική οιοκή τού θανάτου, αναγκάζουν τόν πνίχτα να βυθίζεται διαρκώς σέ πένθημες σκέψεις και φέρνουν έτσι σιγά - σιγά τήν παρανοήση...».

Και πύθ κάτω :

«Πρώτιστα έναν από τούς καταδικώμενους κομώταν ήσυχια. Ο άνδρωτος αυτός με κούταζε με τὰ μάτια γεμάτα φρίκη, ύστερα ψυθόρισε, μ' ένα μικρό άναστεναγμό : «Όχι ! Δέν μπορώ να κλείσω μάτι όη τή νύχτα...».

Έτέλος ό Κάρολος Ντίκενς κατέληξε στο έξήχ συμπέρασμα : Απτή ή μακροχρόνιος άπομύνωση, όπως έφαρμόζονταν, με μιά άδυσώπητη άσπληρότητα, ήταν τό πύθ τραγικό και τό πύθ άπάνθρωπο άπ' όλα τὰ μαρτύρια, γιατί τρέλλαντε τόν κατάδικο και τού κατέστρεφε και πάντα τήν ψυχή».

Στήν Έλβετία, ό Άγγλος συγγραφέας έπισκέφθη στη Λωζάννη τού περίφημο τότε «Ινστιτούτο τών Τυφλών», όπου έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για ένα νέον 18 χρόνον, κοφάλαο εκ γενετής, ό όποιος είχε τυφλώθη σέ ήλικία πέντε χρόνων από ένα δυστύχημα. Ο νέος αυτός όστόσο ήταν ένα φανόμενο φιλομαθής, γιατί παρ' όλη τήν άναπηρία του, είχε κατορθώσει να φθάση σ' ένα αξιοσημείωτο βαθμό μόρφωσης. Μιλούσε μ' ένα εύστοχό άλφάβητο, χτυπώντας συνθηματικά τες κυλάμες του, και' είχε καταφέρει με τήν έπιμονή και τή θέλησή του μιάη να ληη μερικες λέξεις και φράσεις. Αυτός ό τυφλός κοφάλαος ήταν ζσηρός και έξηταος και' είχε μάθει μάλιστα και μιά δουλειά : ήταν ένας πρώτης τάξεως μαρκαχός. Τό πνίχτα του ήταν φροτισμένο, δηλαδή είχε πολλές ιδέες, μα παρ' όλα αυτά, είχε ένα ένστικτώδη φόβο για τó θάνατο. Όστόσο, ήταν εύσεδής και δέν έλεγε ποτέ τού ψέμματα. Μιά μέρα όμως ειπε ένα ψέμμα. Άμείσως λοιπόν τού έξήγησαν πός δέν έπρεπε να ληη ποτέ ψέμματα και τού επέβαλαν μιά μικρή τιμωρία. Τό βράδι τής άλλης μέρας ό άτυχος αυτός νέος ειπε σ' άνευρό του ότι ένα τραυματικό τέρας τόν έδράγκασε στόν όμο. Τό ποσί, λοιπόν, παρουσιάσθηκε στόν διειθυντή τού ιδρύματος και τού έδήλωσε με θάρρος :

«Ό Κάρλος Ντίκενς

«—Απόψε ειπα ένα ψέμμα !... Κι' έπειτα, με πύθν κόπο βέβαια, κα' άφαισε να δώση μερικες έξηγήσεις. Τί είχε συμβη δηλαδή ; Τό έξήχ : 'Επειδή τó τέρας πού είχε δη στόν ύπνο του δέν τόν είχε δράγκασει σ' άλληθια, νόμισε ότι τό δνευρο αυτό ήταν μιά ειδική μορφή φρενιάς... Ο τραγικός αυτός νέος είχε και μιά μακρία : τó κίτρινα. Κι' ό άγαυδός Κάρολος Ντίκενς τού άφησε ένα μεγάλο ποσό χρημάτων, για να μύη πού λείψη ποτέ ό κενός. Ο κοφάλαος τότε έμαθε να ληη, με έκαθρος έξέτες :

«Ο κώ - οί - ος Ντί - κενς μου έ - δω - σε λε - φτά για κα - πύθ !... Μαζεύοντας έτσι κατά τὰ ταξείδια του ένα ποσό άπένθητα στοιχεία για τήν άνθρώπινη δυστυχία, ό Κάρολος Ντίκενς κατόρθωσε να γράψη πολλά άθανάτα βιβλία, πού δέν έκαναν τρισένδοσο. Ο σκοπός τού

μαχητική δύνανος — ή όμάς τών κοινωνιολόγων, ό Παπαναστασίον, ό Αραβαντινός, ό Κοιτολής... Άλλά τὰ έργα δέν άφαιραν πια και πύθ τόπο στα λόγια. Πόλεμοι, νίκες, διαπλοασημός τής Έλλάδος και τέλος ή μεγάλη πληγή τού έθνικου διασπομού, με τόν παγκόσμιο πόλεμο. Κατάστροφη τής Μικρασίας. Η Βουλή στραταρχικό. Κι' έπειτα, Βουλή τής Δημοκρατίας. Άς σταματήσω έδώ. Είνε, άλλωστε να γεγονότα τόσο πρόσατα και τόσο κοντά στη μετέθεση τής παλάης Βουλής σέ ό σημερινό, έπιβλητικό μέγαρο. Όσο και να κάνη, σσημειωτική γυναικιστική στα πόδια τής ό Άγνωστος Στρατιώτης, είχε όμως ένα στίβόλο : Τό σύμβολο τού άνωήνου πλήθους, πού θυσιάζεται στην ιδέα τού έθνους. Είθε να έμνησθησθών άπ' αυτά οι πατέρες στην νέα τους αίθουσα !

Σ ΠΥΡΟΣ ΜΕΛΛΑΣ

(Η συνέχεια εις τήν σελίδα 1389)